

Vergaderjaar 2025–2026

28 089

Gezondheid en milieu

Nr. 348

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 maart 2026

De vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei heeft op 24 november 2025 een brief ontvangen van Greenpeace Nederland en omwonendenorganisaties rond Tata Steel. In de procedurevergadering van 9 december 2025 heeft de commissie besloten graag een reactie van mij op deze brief te ontvangen. Met deze brief geef ik hier invulling aan, mede namens de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

De brief van Greenpeace en de omwonendenorganisaties richt zich op de schadelijke uitstoot van Tata Steel en de onlangs getekende Joint Letter of Intent met Tata Steel, als tussenstap naar een maatwerkafpraak. Ik begrijp de geuite zorgen over de uitstoot van Tata Steel en de effecten daarvan op het klimaat, de leefomgeving en de gezondheid van omwonenden. De zorgen zijn ook de reden dat ik met Tata Steel in gesprek ben om tot een maatwerkafpraak te komen.

Het doel van de maatwerkafpraak met Tata Steel Nederland (TSN) is om groenere, schonere en meer circulaire staalproductie te realiseren in de IJmond. Met de maatwerkafpraak met TSN kunnen we op de kortst mogelijke termijn de nodige verbeteringen voor het klimaat, de leefomgeving en de gezondheid van omwonenden realiseren; door maatregelen te nemen die leiden tot een forse reductie van de uitstoot van CO₂ en schadelijke stoffen. En tegelijkertijd de economische en strategische waarde van het bedrijf voor de regio, Nederland en Europa behouden.

De Joint Letter of Intent met Tata Steel

De onderhandelingsinzet voor de maatwerkafpraak met TSN is gebaseerd op verschillende rapporten en adviezen, waaronder het onderzoek van het RIVM naar gezondheidsrisico's door de uitstoot van

TSN¹, de vergelijking van alternatieven voor de toekomst van TSN (waaronder een sluitingsscenario en een scenario waarin wordt overgestapt op het importeren van halffabricaten) door Wijers en Blom² en het eerste advies van de Expertgroep Gezondheid IJmond.³ Al deze adviezen zijn meegenomen in het mandaat voor de onderhandelingen waarover uw Kamer in april 2024 op de hoogte is gesteld.⁴ Op basis van dit mandaat zijn de onderhandelingen over de Joint Letter of Intent (JLoI) met het bedrijf gestart. Met het aannemen van de motie Erkens⁵ heeft ook de Kamer zich met een ruime meerderheid achter de onderhandelingsinzet voor de maatwerkafpraak met TSN geschaard.

Op 29 september 2025 heeft de staat de Joint Letter of Intent (JLoI) met TSN, moederbedrijf Tata Steel Limited (TSL) en de Provincie Noord-Holland (PNH) ondertekend, een belangrijke tussenstap naar een definitieve maatwerkafpraak.⁶ In de JLoI is afgesproken dat TSN, om te verduurzamen en haar impact op de leefomgeving en gezondheid van omwonenden te verminderen, overstapt op een duurzamere productieroute op basis van een *Direct Reduction Plant* en *Electric Arc Furnace* (DRP-EAF) en extra (bovenwettelijke) milieumaatregelen gaat nemen om de overlast voor de omgeving te verminderen. Dit plan leidt naar verwachting tot een reductie van meer dan 5% van de nationale CO₂ uitstoot (tot 7.2 Mton per jaar) en een significante vermindering van de uitstoot van stikstof, fijnstof en zeer zorgwekkende stoffen en geluids-overlast.⁷ De totale investeringskosten bedragen 4–6,5 miljard euro. De bijdrage van de staat is gemaximeerd op 2 miljard euro, ongeacht waar het bedrag in de bandbreedte van 4–6,5 miljard euro op uitkomt. De investering van TSL en TSN en de bijdrage van de staat blijven in verhouding, in de zin dat als de investering van TSN en TSL lager uitvalt dan de verwachte bandbreedte, de bijdrage van de staat ook lager zal worden. TSL en TSN dragen het risico als de kosten hoger worden dan voorzien – de bijdrage van de staat is zoals gezegd gemaximeerd op 2 miljard euro.

In de brief van Greenpeace en de omwonendenorganisaties wordt verwezen naar enkele punten uit de JLoI die volgens de indiërs risico's met zich meebrengen, hier wil ik graag kort op ingaan.

Allereerst vind ik het van belang om te verduidelijken wat de JLoI wel en niet is. De JLoI is een stap in het proces om te komen tot een definitieve maatwerkafpraak. In de JLoI staan inspanningsverplichtingen voor de staat, TSN, TSL en de PNH. Deze inspanningsverplichtingen hebben als doel om tot een definitieve maatwerkafpraak te komen. Daarnaast schetst de JLoI ook de contouren voor die maatwerkafpraak, waaronder de beoogde doelen, projecten en verplichtingen. Met de JLoI zijn de partijen dus nog niet gebonden aan het behalen van de doelen of het verstrekken van de subsidie, enkel tot het verrichten van inspanningen om tot afspraken te komen binnen de kaders van de JLoI. Het doel van het komen tot een maatwerkafpraak is om ervoor te zorgen dat de maatschappelijke doelen worden behaald. De komende periode wordt de JLoI uitgewerkt tot een maatwerkafpraak waarin de doelen worden

¹ De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving | RIVM

² Hoe Tata Steel Nederland te verduurzamen | Rapport | Rijksoverheid.nl

³ Gezondheid geborgd | Rapport | Rijksoverheid.nl

⁴ Kamerbrief over mandaat onderhandelingen Tata Steel Nederland | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

⁵ Kamerstuk 28089, nr. 313 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen

⁶ Kamerbrief over Joint Letter of Intent Tata Steel | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

⁷ Technical Advisory Report Joint Letter of Intent Tata Steel Netherlands | Rapport | Rijksoverheid.nl

vastgelegd als harde, juridisch afdwingbare resultaatsverplichtingen. Dit betekent dat het behalen van de doelen dus niet vrijblijvend zal zijn als de maatwerkafspraken is gesloten. Hiermee is het door Greenpeace en de omwonendenorganisaties benoemde risico dat de afspraken vrijblijvend zijn, geborgd in de volgende stap die het kabinet wil zetten.

Andere risico's waar Greenpeace en de omwonendenorganisaties op wijzen zien op de opzeggronden van de JLoI, het gebruik van groene energiebronnen en het pad naar klimaatneutrale productie. Hieronder een aantal reflecties op deze onderwerpen:

- Aan elke groot project zijn risico's verbonden die een impact hebben op de businesscase van een bedrijf. Een subsidie en het aangaan van maatwerkafspraken is en blijft een vrijwillig traject. Het bedrijf zal uiteindelijk de beslissing moeten nemen om wel of geen subsidie aan te vragen. Na het ondertekenen van de uiteindelijke maatwerkafpraak zijn de afspraken wél juridisch bindend. In tegenstelling tot wat Greenpeace en de omwonendenorganisaties suggereren en zoals eerder aan de Kamer gecommuniceerd⁸ doen de opzeggronden in de JLoI geen enkele afbreuk aan de mogelijkheden van de staat om nieuw beleid op de genoemde terreinen in te voeren of bestaand beleid aan te scherpen. Ook committeert de staat zich met de opzeggronden op geen enkele manier aan het betalen van meerkosten aan het bedrijf.
- Wat betreft het gebruik van waterstof en biomethaan: de juridische waarborgen voor de overstap op deze groene energiebronnen worden de komende periode uitgewerkt als onderdeel van de maatwerkafpraak. Voor meer informatie verwijzen wij graag naar de beantwoording van eerder gestelde Kamervragen hierover.⁹
- Als laatste merken wij op dat de JLoI zich richt op de eerste fase van de verduurzaming van TSN. Om klimaatneutraal te worden zal nog een tweede fase moeten volgen. Voor deze tweede fase is geen maatwerksteun voorzien. In de JLoI is vastgelegd dat TSN zo snel als redelijkerwijs mogelijk, maar uiterlijk in 2045 klimaatneutraal moet zijn.¹⁰

Opvolging moties en adviezen

In hun brief stellen Greenpeace en de omwonendenorganisaties dat aangenomen moties niet worden uitgevoerd en adviezen niet worden overgenomen. Een van de hierbij genoemde moties is de motie Thijssen c.s.¹¹ die verzoekt om het overnemen van de adviezen van de Expertgroep Gezondheid IJmond (hierna: Expertgroep) als harde voorwaarde in de onderhandelingen op te nemen. Het kabinet voelt zich gesteund door deze motie in het volwaardig meenemen van gezondheid in de maatwerkafpraak met TSN en wil de adviezen waar dat kan overnemen. Het kabinet hecht zeer aan de adviezen van de Expertgroep. De in de Expertgroep verzamelde deskundigheid is bijzonder waardevol, zowel voor omwonenden die met vragen en zorgen zitten, als voor het kabinet dat deze deskundigheid wil betrekken bij de besluitvorming.

Mede daarom heeft het kabinet de aanbevelingen van de Expertgroep al expliciet meegenomen in de afweging bij het vaststellen van het onderhandelingsmandaat. Zo is op advies van de Expertgroep, en in lijn met motie Erkens¹² ingezet op versnelling van maatregelen. Daarnaast

⁸ Beantwoording vragen over de additionele kosten voor Tata Steel aangaande de maatwerkafspraken | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl vraag 1, 11

⁹ Beantwoording vragen over de additionele kosten voor Tata Steel aangaande de maatwerkafspraken | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl vraag 18, 26–30 en 33.

¹⁰ Joint Letter of Intent Tata Steel | Rapport | Rijksoverheid.nl

¹¹ Kamerstuk 28 089, nr. 307 – motie Thijssen

¹² Kamerstuk 28089, nr. 313 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen

wordt een Gezondheidseffectrapportage (GER) opgesteld om inzicht te geven in het verwachte effect van de maatwerkafpraak op de gezondheid van omwonenden.¹³ Ook heeft het kabinet het advies overgenomen om gezondheidswinst breed te bekijken en bij onzekerheden te werken met bandbreedtes.¹⁴ Eerder heeft het kabinet al, in lijn met advies van de Expertgroep, ingezet op meer transparantie in meten en monitoring.¹⁵

In de JLoI is, naar aanleiding van advies van de Expertgroep, extra inzet op ultrafijnstof afgesproken en in artikel 3.2 zijn nieuwe reductiedoelstellingen voor stoffen toegevoegd aan de scope van de JLoI, waaronder fijnstof (PM_{2,5}), stikstofdioxide (NO₂, naast de algemene doelstelling voor stikstofoxiden (NO_x)), chroom-6, nikkel, arseen en cadmium. Ook zijn er naar aanleiding van het advies extra inspanningen geformuleerd voor het meten en monitoren van geur en geluid, waarbij de resultaten openbaar beschikbaar moeten komen. Ook zijn afspraken toegevoegd over het inzichtelijk maken van emissiereducties op de langere termijn.

Echter, zoals eerder aangegeven kunnen niet alle adviezen van de Expertgroep worden opgenomen in de maatwerkafpraak. De maatwerkafpraak leidt tot een grote verbetering van de gezondheid. Het uitvoeren van alle adviezen vraagt om meer maatregelen, middelen en tijd.¹⁶ Daarbij zal er, zoals de Expertgroep zelf ook opmerkt, zonder een maatwerkafpraak beperkt tot geen gezondheidswinst worden gerealiseerd.

Hiernaast wordt in de brief het advies van de Adviescommissie Maatwerkafspraken Verduurzaming Industrie (AMVI) en de Expertgroep op de concept JLoI met TSN aangehaald. In de Kamerbrief over de JLoI¹⁷ is aangegeven dat ook nu zoveel mogelijk adviezen zijn overgenomen in de definitieve JLoI, zoals inzet op ultrafijnstof, het uitbreiden van de scope van stoffen in de JLoI en extra inspanningen voor het meten en monitoren van overlast door geur en geluid. Andere punten worden nader uitgewerkt in de maatwerkafpraak, zoals bijvoorbeeld de garanties en borging voor het behalen van de doelen. De uitwerking van deze elementen past overigens ook niet binnen de JLoI, omdat de JLoI de contouren schetst en de inspanningen om tot een maatwerkafpraak te komen.

Ook wordt in de brief van Greenpeace en omwonendenorganisaties aandacht gevraagd voor de uitvoering van de motie-Teunissen c.s over het onafhankelijk, continu en fijnmazig meten van gevaarlijke stoffen bij Tata Steel (Kamerstuk 28 089, nr. 302). Het kabinet ziet dit als een onderwerp dat niet alleen rond Tata Steel, maar in bredere zin rond industriële locaties van belang is. In de Kamerbrief van 18 december 2025 over de uitkomsten van de Actieagenda Industrie en Omwonenden¹⁸ is de Kamer geïnformeerd over de stappen die het kabinet op dit gebied zet, waarmee uitvoering wordt gegeven aan de motie-Teunissen c.s.

Lopende handhavingstrajecten en de kookgasfabrieken

In de brief van Greenpeace en omwonendenorganisaties wordt verwezen naar lopende handhavingstrajecten met betrekking tot de kookgasfabrieken (KGF's). Toezicht en handhaving na constatering van overtredingen is aan het bevoegd gezag, in dit geval de PNH en de door haar

¹³ Kamerstukken 2023–2024 II 28 089, nr. 318 Gezondheid en milieu | Tweede Kamer der Staten-Generaal. Kamerbrief reactie op motie Thijssen

¹⁴ Kamerstuk 28 089, nr. 331.

¹⁵ Kamerstuk 32 813, nr. 1369.

¹⁶ Kamerbrief met kabinetsreactie op 2e advies Expertgroep Gezondheid IJmond | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

¹⁷ Kamerbrief over Joint Letter of Intent Tata Steel | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

¹⁸ Kamerstuk 28089, nr. 346 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen

gemandateerde Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). Het is dan ook aan hen om hier besluiten over te nemen.

In de brief wordt ook ingegaan op mogelijkheden om de KGF's vervroegd te sluiten. De maatwerkafpak ziet alleen op bovenwettelijke maatregelen. Op 19 december 2024 is door de OD NZKG een aanzeggingsbesluit tot herstel van de overtredingen bij KGF2 genomen.¹⁹ Vanwege de handhavingsstappen van de OD NZKG is dit onderdeel in het wettelijke traject terecht gekomen en kan op dit moment daarom geen steun worden verleend voor vervroegde sluiting van KGF2. De OD NZKG voert inspecties uit om te beoordelen of TSN heeft voldaan aan de aanzegging om binnen 12 maanden de overtredingen bij KGF2 te beëindigen en aan de regels te voldoen. Op basis van de uitkomsten zal worden bekeken of en welke vervolgstappen nodig zijn. Een mogelijkheid is dat die handhaving, na het doorlopen van de wettelijk voorgeschreven procedures, leidt tot (al dan niet vervroegde) gedwongen sluiting.

Alle bestaande installaties, waaronder de beide KGF's, moeten aan de wettelijke normen voldoen en het bevoegd gezag zal hierop toezien (en waar nodig handhavend optreden). Het Groen Staal-plan en de Roadmap+ bevatten daarnaast een aantal projecten waarmee het bedrijf zijn impact op het milieu, de leefomgeving en de gezondheid van omwonenden verbetert. De beoogde doelstellingen voor deze verbeteringen zijn opgenomen in de JLoI.

Ook wordt in de brief van Greenpeace en omwonendenorganisaties ingegaan op de hogere gerapporteerde uitstoot van TSN voor een aantal stoffen in het milieujaarverslag. In de beantwoording op de schriftelijke vragen die de Kamer hierover heeft gesteld²⁰ is toegelicht wat mogelijke oorzaken hiervoor zijn en dat de OD NZKG aan TSN om een verklaring heeft gevraagd.

Tot slot

Het verminderen van de impact op het klimaat, de leefomgeving en de gezondheid van omwonenden is essentieel voor het voortbestaan van TSN. De maatwerkafpraak is de snelste weg naar groenere, schonere en meer circulaire staalproductie in de IJmond. Het kabinet begrijpt de oproep om de doelen hard en afdwingbaar te maken. Bij het sluiten van een maatwerkafpraak wil ook het kabinet zekerheid dat de doelen worden behaald. Dit heeft dan ook de volle aandacht in de verdere uitwerking van de maatwerkafpraak met TSN.

Het kabinet vindt het van belang om de Kamer goed te informeren over het verdere proces. Over de JLoI met TSN gaan we op 7 april aanstaande met elkaar in debat, waarbij de Kamer kan reageren op de inhoud van de JLoI en eventuele punten kan meegeven aan het kabinet. Met deze overwegingen vanuit de Kamer in de hand, onderhandelt het kabinet verder met TSN om tot een definitieve maatwerkafpraak te komen.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer

¹⁹ Dwangsommen voor overschrijden milieunormen Tata Steel en afronding onderzoek Kookgasfabriek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

²⁰ Antwoord op vragen van de leden Gabriëls, Thijssen, Kröger, Kostic en Teunissen over de Joint Letter of Intent met Tata Steel, de fors hogere uitstoot van Tata Steel, staalslakken en de forse salarisverhogingen van directieleden bij Tata Steel | Tweede Kamer der Staten-Generaal